

PONUKOVÝ LIST PRE ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Psychologická diagnostika a poradenstvo

1. pri vzdelávacích ťažkostiach:
  - o žiaci s adaptačnými ťažkosťami
  - o žiaci učiari sa pod svoje možnosti
  - o slabo prospievajúci žiaci
  - o nemotivovaní žiaci
  - o žiaci s vývinovými poruchami učenia
  - o nepozorní žiaci, neschopní sústrediť sa
  - o žiaci s rôznym stupňom zdravotného postihnutia
2. pri výchovných ťažkostiach:
  - o žiaci s poruchou aktivity a pozornosti
  - o žiaci s poruchou správania
  - o záškoláctvo
3. pri osobnostných a emocionálnych problémoch, konfliktoch s okolím:
  - o žiaci s disharmonickým osobnostným vývinom
  - o úzkostní žiaci
  - o nsmelí žiaci, so zníženou sebadôverou
  - o depresívni, utiahnutí žiaci
  - o žiaci s konfliktnými vzťahmi k svojmu okoliu
4. pri identifikácii intelektovo nadaných žiakov
5. pri osobnostnom rozvoji
6. z iných dôvodov podľa potreby.

Špeciálno-pedagogická diagnostika a poradenstvo

1. Komplexné vyšetrenie ako východisko hľadania vhodných foriem pre vzdelávanie a výchovu žiaka:
  - o s vývinovými poruchami učenia
  - o s poruchami aktivity a pozornosti
  - o zo sociálne znevýhodneného prostredia
  - o so vzdelávacími ťažkosťami
  - o so zdravotným postihnutím a znevýhodnením (žiaci s mentálnym postihnutím, s autizmom a pervazívnymi poruchami, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, so sluchovým postihnutím, s viacnásobným postihnutím)
  - o žiaci so všeobecným intelektovým nadaním
2. Posúdenie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Logopedická diagnostika a poradenstvo

1. Komplexná diagnostika ako východisko hľadania vhodných foriem pre vzdelávanie a výchovu žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou

(odporúčany termín zasielania požiadaviek na psychologické a špeciálno-pedagogické vyšetrenie je najneskôr do 31.5.daného školského roka, požiadavky zaslané po tomto termíne môžu byť kompletne vybavené až v budúcom školskom roku)

Špeciálno-pedagogická reedukácia cielená na žiakov:

1. s nerovnomerným a zaostávajúcim vývinom
2. vývinovými poruchami učenia
3. s poruchami aktivity a pozornosti
4. zo sociálne znevýhodneného prostredia
5. žiakov s rôznym stupňom zdravotného postihnutia

Skupinové preventívne aktivity pre žiakov

A. BESEDY

Majú informačný charakter, uskutočňujú sa jednorázovo, cieľom je oboznámenie sa s témou a informovanie o pozitívnych a negatívnych vplyvoch. Nemajú efekt na zmenu správania.

Rozsah: 1 x 90minút

Témy:

- Zdravý životný štýl
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu/Sexuálna výchova
- Profesionálne zameranie, voľba SŠ
- Agresivita a šikana
- Komunikácia a rešpekt
- Empatia a asertivita
- Prevencia užívania škodlivých návykových látok
- Duševné zdravie
- Poruchy príjmu potravy
- Prevencia obchodovania s ľuďmi
- Predchádzame segregácii a intolerancii
- Iné – podľa aktuálnych potrieb školy a dohody s CPP

B. PRÁCA SO SKUPINOU a SOCIÁLNO - PSYCHOLOGICKÝ VÝCVIK

Rozsah: opakujúca sa aktivita, minimálne 3 x 90 minút (počet stretnutí podľa individuálnej dohody s triednym učiteľom, podľa potrieb skupiny).

Požiadavky na zabezpečenie zo strany školy: písomný súhlas zákonného zástupcu žiaka/študenta so skupinovými aktivitami <https://www.cpppap-pd.sk/inpage/tlaciva-a-dokumenty/>, zoznam žiakov (meno, priezvisko, rodné číslo, adresa trvalého bydliska), miestnosť/triedu, kde sa dá sedieť v kruhu, pozitívne vplyva aj prítomnosť triedneho učiteľa, prípadne školského psychológa.

Skupinová aktivita zážitkovou formou, stretnutia sú zamerané na sebaopoznávanie, sebarozvíjanie, na budovanie vlastných postojov a názorov, na zlepšenie sociálnej klímy v kolektíve, lepšie poznanie druhých ľudí, na zlepšenie schopnosti riešenia konfliktov, motivovanie k preberaniu zodpovednosti za svoje činy.

C. PREVENTÍVNE PROGRAMY

Cesta k emocionálnej zrelosti

Veková kategória: 12- 15 rokov

Rozsah realizácie: 10 tém (počet stretnutí podľa dohody)

Popis programu: PP s cvičeniami a modelovými situáciami prispieva k postupnému uvedomovaniu si seba samého (sebauvedomeniu) a v nadväznosti na to ku skupinovému prežívaniu najpodstatnejších znakov emocionálnej zrelosti.

- **Kozmo a jeho dobrodružstvá**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 4-7 rokov

Rozsah realizácie: 10 modulov (počet stretnutí podľa dohody)

Popis programu: PP Kozmo a jeho kamaráti vedie deti hravým spôsobom k empatii, vzájomnej spolupráci a rozvíja ich emocionálnu inteligenciu. Je budovaný na filozofii nenásilnej komunikácie, ktorá nikomu neublíži, neškatuľkuje a nikoho nestavia do role obete ani agresora. Cez postavičku kozmonauta Kozma sa deti učia rozpoznávať nevhodné správanie, aby z nich mohli vyrásť dobrí pozemšťania, ktorí sa neposmieľajú slabším, nenadávať si, vedia sa zastat' kamarátov a podeliť sa.

Ide o pôvodný slovenský preventívny program, ktorého autorom je Centrum Slniečko n. o.

- **Vieme že**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 13-17 rokov

Rozsah realizácie: 5 – 10 stretnutí podľa potreby (minimálne 5 krát 90 minút)

Popis programu: PP boja proti zlu, násiliu, závislostiam, predsudkom, rasizmu a neproduktívnemu spôsobu života

- **Druhý krok**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 1.-3. ročník ZŠ

Rozsah realizácie: podľa potreby a veku detí (možnosť 10 stretnutí)

Popis programu: PP je zameraný na 3 hlavné okruhy: nácvik empatie, ovládanie impulzivnosti a riešenia problémov a zvládanie hnevu. V rámci empatie sa žiaci učia rozpoznávať svoje emócie a emócie druhých ľudí. V druhej časti sa učia svoje emócie ovládať (napr. impulzivnosť, agresivitu) a v neposlednom rade ako zvládať hnev bez toho, aby ubližovali okoliu.

- **Zippyho kamaráti**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 5 – 7 rokov

Rozsah realizácie: podľa potreby a veku detí (možnosť realizácie počas celého školského roku, 24 lekcii)

Popis programu: Program Zippyho kamaráti pozostáva zo šiestich modulov, každý modul má svoj vlastný príbeh. Zippy je lúčny koník a kamaráti sa so skupinou chlapcov a dievčat. Príbehy ukazujú, ako hlavné postavy čelia problémom, ktoré sú známe malým deťom – kamarátstvo, strata kamarátov, šikana, riešenie zmeny a straty, aj ako začať znovu. Každý príbeh je ilustrovaný farebnými obrázkami a spestrený aktivitami, ako je kreslenie, hranie rolí a rôzne iné hry. Celý program bol špeciálne navrhnutý pre päť až sedemročné deti. Prev. program je zameraný na rozvoj sociálnych zručností.

- **Kamaráti Jabĺčka**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 8 – 10 rokov

Rozsah realizácie: podľa potreby a veku detí (možnosť realizácie počas celého školského roku, 24 lekcii)

Popis programu: Ide o voľné pokračovanie programu Zippyho kamaráti. Je určený pre deti vo veku 8-10 rokov a pomáha deťom upevniť nadobudnuté vedomosti.

- **Prevenca šikanovania na I. stupni ZŠ**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 1.-4. ročník ZŠ

Rozsah realizácie: podľa potreby najmenej 3 stretnutia (3 krát 90 minút)

Popis programu: PP je špeciálnym programom vytvoreným OZ CPP pre skupinu detí v triede, kde sa už isté znaky šikanovania prejavujú

- **Prevenca šikanovania na II. stupni**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 5.-9. ročník ZŠ

Rozsah realizácie: podľa potreby najmenej 3 stretnutia (3 krát 90 minút)

Popis programu: PP je špeciálnym programom vytvoreným OZ CPP pre skupinu detí v triede, kde sa už isté znaky šikanovania prejavujú

- **Program zlepšenia sociálnej klímy v triednom kolektíve**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 10 - 18 rokov

Rozsah realizácie: podľa potreby najmenej 3 stretnutia (3 krát 90 minút)

Popis programu: PP predstavuje súbor viacerých stretnutí so zážitkovými aktivitami, ktorých cieľom je zlepšenie sociálnej klímy v triede. Realizuje sa v triedach, kde sa už vyskytli problémy (napr. výrazne hlučná trieda, nespolupracujúca trieda, časté konflikty medzi žiakmi...)

- **Program riešenia konfliktných sociálno – patologických javov v triednom kolektíve**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 5.-9. ročník ZŠ

Rozsah realizácie: podľa potreby najmenej 3 stretnutia (3 krát 90 minút)

Popis programu: je špecifickým programom, ktorý vytvára priestor na prácu s konfliktmi, s agresívnym reagovaním a s udrжанím pozornosti v prípade, keď je spúšťačom nežiadúceho správania skupina detí.

- **Preventívny program zameraný na zdravý životný štýl a primárnu prevenciu pred drogovými závislosťami**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 2. – 3. ročník ZŠ

Rozsah realizácie: podľa potreby najmenej 5 stretnutí (5 krát po 90 minút)

Popis programu: Cieľom programu je prezentovať výchovu k zdravému životnému štýlu prostredníctvom edukačných aktivít, čím sa vytvára priestor pre poznávanie samého seba a svojich potrieb (čo je pre telo vhodné a čo nie), získavanie poznatkov o zdravom životnom štýle, podporovanie a rozvíjanie vhodných hodnôt a postojov zdravého spôsobu života, podporovanie ochrany svojho zdravia a zdravia iných, taktiež získanie základných poznatkov o drogách a ochrane pred ich vplyvom, riešenie modelových situácií ohrozujúcich zdravie a v neposlednom rade prostredníctvom zážitkovej činnosti rozvíjať osobnosť dieťaťa

- **Preventívny program zameraný na rizikové správanie dospievajúcich vo vzťahu k sebaoponovaniu a body imidžu**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 7. – 9. ročník ZŠ, pre 1. a 2. ročník SŠ

Rozsah realizácie: podľa potreby najmenej 4 stretnutia (4 krát po 90 minút)

Popis programu: Prostredníctvom preventívneho programu je možné sebaoponovanosťou a edukatívnou formou pozitívne vplyvať na budovanie zdravého sebaobrazu účastníkov a pozitívneho vnímania svojho tela. Ďalším cieľom je podpora kritického myslenia, čo podporí dospievajúcich byť viac kritickí voči tým aspektom, ktoré môžu negatívne vplyvať na ich sebaoponovanie a body imidžu.

- **Adaptačno-preventívny program zameraný na predchádzanie šikanovaniu „Sme spolu a spolu sa akceptujeme“**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 5 – 7. ročník ZŠ

Rozsah realizácie: podľa potreby najmenej 5 stretnutí (5 krát po 90 minút)

Popis programu: Hlavnou myšlienkou preventívneho programu je definovať ubližovanie, vymenovať jednotlivé znaky ubližovania/šikanovania, poznať možnosti ochrany proti šikanovaniu, prevziať zodpovednosť za svoje správanie a vedieť vyjadriť svoj postoj k šikanovaniu.

- **Program podľa aktuálnej potreby, požiadavky školy, „šitý“ priamo na danú skupinu**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 6 - 17 rokov

Rozsah realizácie: podľa potreby najmenej 3 stretnutia (3 krát 90 minút)

Uvedené programy majú tieto dva pôsobiacie faktory:

Univerzálny – pôsobiaci v smere posilňovania vlastných osobnostných kapacít

Špecifický – pôsobiaci v smere posilňovania kognitívno – behaviorálnych stratégií v oblastiach, na ktoré je program zameraný.

- **Program prevencie porúch príjmu potravy**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 6 - 9roč. ZŠ, 1-2 roč. SŠ, odporúčame až od 8. ročníka

Rozsah realizácie: 7 stretnutí (rozsah jedného stretnutia je 100 minút)

Popis programu: Je metodologicky postavený na komplexnom, holistickom uchopení problematiky porúch príjmu potravy. Päť zo stretnutí je tematicky zameraných na moduly práce so žiakmi a žiačkami a 2 stretnutia slúžia na otvorenie, uzatvorenie programu a jeho evalváciu.

Sociálno-pedagogická diagnostika, poradenstvo a intervencia

1. pri optimalizácii sociálnych vzťahov v triednom kolektíve
2. žiakom ohrozeným sociálno-patologickými javmi
3. pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia
4. realizácia prieskumov v oblasti sociálnej patológie

Kariérové poradenstvo

1. Skríning profesijných preferencií žiakov za účelom identifikácie žiakov s ťažkosťami v rozhodovaní pri voľbe štúdia a povolania
2. Individuálna alebo skupinová forma diagnostickej činnosti, informačnej a konzultačnej činnosti a poradenstvo v oblasti kariérového vývinu (profesijnej orientácie a vývinu):
  - pre nerozhodných a profesijne nevyhranených žiakov,
  - pre žiakov potrebujúcich uistiť sa o správnosti svojej kariérovej voľby.
3. Podpora a spolupráca s kariérovým tímom ZŠ – pracovné stretnutia, konzultácie, supervízie pre kariérových poradcov

- **Preventívny program kariérového poradenstva „Nájdí svoju cestu za kariérou“**

Forma realizácie: skupinová

Veková kategória: 6 - 9 roč. ZŠ

Rozsah realizácie: 3 stretnutia (podľa dohody a potreby danej skupiny žiakov)

Popis programu: V duchu inkluzívneho prístupu zahajujúceho proces výberu svojej kariérovej/profesijnej cesty preventívny program umožňuje žiakom s rôznymi (aj špeciálnymi výchovno-vzdelávacími) potrebami získať a objaviť zručnosti, ktoré sú pre jednotlivé vývinové štádiá dôležité, a to najmä z toho dôvodu, aby si jednotliviec dokázal vytvoriť svoj zmysluplný študijný a pracovný život. Uvedené zručnosti si žiaci osvojujú predovšetkým v štádiách sebaexplorácie, kariérovej explorácie a riadenia a plánovania svojej profesijnej cesty aj prostredníctvom zážitkových aktivít.

(realizácia preventívneho programu kariérového poradenstva pre základné školy je vhodná ešte pred realizáciou samotného PROFORIENT-u v 8. ročníku)

Preventívny program kariérového poradenstva - v školách s kariérovým poradcom je realizovaný na princípe metodického vedenia pedagogického zamestnanca našim OZ

- **Test batérie kariérového poradenstva (BKP test, PhDr. Klubert, PhD.)**

Forma realizácie: individuálna

Veková kategória: 8. – 9. ročník ZŠ, SŠ

Rozsah realizácie: 1,5 hodiny (podľa potreby daného žiaka)

Popis testu: Ide o test kariérového poradenstva pozostávajúci z dvoch častí. 1. časť testu je zameraná na logické a matematické úlohy, priestorovú orientáciu a slovnú zásobu. 2. časť testu je zameraná na emocionálne prežívanie žiaka, jeho preferencie v oblasti kariérovej cesty so zameraním na tzv. narušenia (prekážky v plánovaní kariérovej a profesijnej cesty). Je vhodný pre všetkých žiakov, vhodný aj pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

(Test batérie kariérového poradenstva realizujeme s vyselektovanými žiakmi po realizácii preventívneho programu kariérového poradenstva, testovania PROFORIENT-u, alebo podľa dohody so školou/zákonným zástupcom žiaka.)

Skupinová krízová intervencia v školách

1. Práca s kolektívom triedy a pedagógmi v prípade krízy – prírodná katastrofa, automobilová nehoda, choroba, únos, útok, zabitie, smrť;
2. Práca s kolektívom triedy a pedagógmi v prípade samovražedného zámeru a pri samovražednom pokuse.

Ďalšia odborná činnosť

- poradenská, metodická a informačná pomoc pre pedagógov a rodičov v oblasti výchovy a vzdelávania, realizácia prednášok, seminárov/webinárov a workshopov na témy/okruhy:
  - psychologické a špeciálno-pedagogické vyšetrenia – vysvetlenie jednotlivých odborných termínov, správy z vyšetrení, postupy práce s takýmito žiakmi, IVP, hodnotenie a klasifikácia,
  - výchova a vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia, s poruchami aktivity a pozornosti a s poruchami správania,
  - výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia,
  - univerzálna a selektívna prevencia sociálnej patológie a iné podľa požiadaviek škôl,
  - poskytovanie odborných služieb v oblasti prevencie a prípadnej intervencie v prípadoch násilia na deťoch a syndrómu CAN.
- účasť na konziliárnych stretnutiach, rodičovských združeniach podľa konkrétnych požiadaviek jednotlivých škôl (diskusné príspevky a metodické usmernenia týkajúce sa psychologickkej, špeciálno-pedagogickej a sociálno-pedagogickej tematiky).
- metodická pomoc a podpora pre vedenie školy, triednych učiteľov a členov školských podporných tímov – školských psychológov, sociálnych pedagógov, školských

špeciálnych pedagógov, výchovných poradcov, kariérových poradcov, školských koordinátorov vo výchove a vzdelávaní.